

**STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**

z dnia 12 czerwca 2008 r.

w sprawie dodatku orzeczniczego.

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzegając pilną konieczność podniesienia wysokości wynagrodzeń sędziowskich przedstawia propozycję zmiany ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych poprzez wprowadzenie nowego stałego składnika wynagrodzenia sędziów w postaci „dodatku orzeczniczego” przedstawia następujący projekt zmiany ustawy:

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) w art. 91 po § 6 dodaje się § 6a i § 6b w brzmieniu:

„§ 6a. Sędziemu przysługuje dodatek orzeczniczy stanowiący 100 % kwoty bazowej , o której mowa w § 1,

§ 6b. Dodatek orzeczniczy nie przysługuje sędziom za okres zawieszenia w czynnościach służbowych w trybie art. 129 § 1 i 2, delegowania do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej (art. 77 § 1 pkt 2), korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia (art. 93), nieobecności w pracy z powodu choroby (art. 94 § 1) lub innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy (art. 94 § 3) trwającej dłużej niż 2 miesiące łącznie w ciągu roku kalendarzowego.”;

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2008 r.

Uzasadnienie

Proponowana przez Krajową Radę Sądownictwa zmiana w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych ma na celu doraźne rozwiązanie problemu nieadekwatności poziomu wynagrodzeń sędziów sądów powszechnych do zakresu nakładanych na sądy i sędziów obowiązków oraz związanego z nimi niezbędnego nakładu pracy i intelektualnego wysiłku, jak również godności sprawowanego urzędu. Zaistniały stan, w którym pogłębia się dysproporcja pomiędzy wysokością wynagrodzeń sędziów a wynagrodzeń innych zawodów, w tym zawodów prawniczych skutkuje coraz częstszymi decyzjami o rzeczeniu się urzędu.

Z konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej wynika co do zasady wykluczenie podejmowania przez sędziów dodatkowego zatrudnienia, zajęcia czy sposobu zarobkowania. Przepisy art. 86 § 1 i 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych z przyczyn ustrojowych są w pełni uzasadnione, niemniej wskazać należy, że nie pozostają one bez wpływu na pogłębianie się dysproporcji pomiędzy dochodami sędziów a dochodami przedstawicieli innych zawodów.

Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie wypowiadała się w przedmiocie potrzeby zapewnienia odpowiedniego poziomu wynagrodzeń sędziowskich. W dniu 13 marca 2008 roku Krajowa Rada Sądownictwa wystąpiła do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie stosownych działań. Ponownie wyraziła swoje stanowisko w sprawie wynagrodzeń sędziowskich w dniu 14 maja 2008 roku.

W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2007 r. niezbędnym jest ukształtowanie nowego modelu dochodzenia do zawodu sędziego. Postulowany model dochodzenia do zawodu sędziego, który byłby ukoronowaniem zawodów prawniczych wymaga zagwarantowania sędziom odpowiedniego uposażenia, tak aby wybitni przedstawiciele innych zawodów prawniczych zechcieli ubiegać się o stanowiska sędziów.

Krajowa Rada Sądownictwa zauważa, że norma konstytucyjna wymieniona w art. 178 ust. 2 ustawy zasadniczej nakazuje zapewnienie sędziom warunków pracy i wynagrodzenia odpowiadających godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków.

„Odpowiedniość” wynagrodzenia sędziego winna wyrażać się w rozwiązaniach prawnych podkreślających szacunek dla urzędu sędziego, stabilizację jego sprawowania i niezawisłość sędziowską. Takie stanowisko wyraził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 października 2000 r. sygn. P 8/00. Obniżenie wysokości składki rentowej w 2007 r. nie miało wpływu na wynagrodzenia sędziowskie – bowiem składka taka, wobec odmiennych regulacji prawnych w stosunku do sędziów, nie jest pobierana. Spowodowało to relatywne obniżenie wysokości wynagrodzeń sędziów w porównaniu z innymi grupami zawodowymi, również opłacanymi z budżetu Państwa.

Krajowa Rada Sądownictwa rozumiejąc ograniczenia budżetu Państwa i dążenie Rządu do dyscyplinowania finansów publicznych wyraża przekonanie, że ważne i pilne potrzeby szczególnej a nielicznej grupy zawodowej osób sprawujących władzę sędziowską znajdą zrozumienie.

Właściwy poziom wynagrodzeń sędziowskich jest nie tylko sprawą wewnętrzną Polski. Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy z przyjętą 10 lipca 1998 r. Europejską Kartą Ustawowych Zasad Dotyczących Sędziów jednoznacznie wskazuje, że wynagrodzenia sędziów są istotnym elementem niezawisłości i bezstronności sędziego. Niezawisłość i bezstronność sędziego to podstawowe gwarancje demokratycznego państwa prawa. Krajowa Rada Sądownictwa apeluje zatem do przedstawicieli władzy ustawodawczej i wykonawczej także o to, by chroniły poprzez swoje działania prawidłowe funkcjonowanie mechanizmów demokracji.

Podkreślić jednak należy, że niezbędne jest nie tylko radykalne zwiększenie wynagrodzeń sędziowskich, ale także stworzenie mechanizmów prawnych zapewniających ich waloryzację proporcjonalnie do wzrostu zamożności całego społeczeństwa. Proponowana przez Radę zmiana ma z tego względu oczywiście charakter doraźny do czasu wprowadzenia obiektywnych, przejrzystych i konstytucyjnych mechanizmów kształtowania wynagrodzenia sędziów sądów powszechnych. Jak najszybsze wprowadzenie proponowanych zmian stworzy możliwość rozpoczęcia procesu systemowej reformy wynagrodzeń sędziowskich w pożądanym dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości kierunku.